

Američki rat za neovisnost

Krakan, Antonio

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Department of Croatian Studies / Sveučilište u Zagrebu, Hrvatski studiji**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:111:879846>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-13**

Repository / Repozitorij:

[Repository of University of Zagreb, Centre for Croatian Studies](#)

Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu

Odjel za povijest

Američki rat za neovisnost

Završni rad

Kandidat: Antonio Krakan

Mentor: doc. dr. sc. Mladen Tomorad

Zagreb, rujan 2018.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	3
1.1. Svrha i cilj rada	3
1.2. Izvori i metode prikupljanja podataka	3
1.3. Sadržaj i struktura rada	3
2. PREDRATNO RAZDOBLJE	4
2.1. Političke okolnosti u svijetu prije proglašenja nezavisnosti	4
2.2. Demografska i ekonomska slika 13 kolonija prije početka rata.	5
3. TIJEK RATA.....	7
3.1. Prve pobune i nezadovoljstva	9
3.2. Ustrojstvo profesionalne vojske i službeni početak rata.....	10
3.3. Donošenje Deklaracije o neovisnosti i uloga Georga Washingtona.....	10
3.4. Ključne bitke koje su obilježile Američku revoluciju	12
3.5. Kraj rata	13
4. OKOLNOSTI U SAD-U NAKON RATA I PRIZNANJA.....	15
5. ZAKLJUČAK.....	16
POPIS LITERATURE.....	17

1. UVOD

1.1. Svrha i cilj rada

Rat za američku neovisnost ključan je događaj za Sjedinjene Američke Države. Tzv. Američka revolucija je rat koji predstavlja temelj stvaranja Sjedinjenih Američkih Država i napuštanje kolonijalne ovisnosti od Ujedinjenog Kraljevstva. Događaj je koji se zbio u 18. stoljeću i obilježio svjetsku povijest. Osamostaljenjem i donošenjem Deklaracije o neovisnosti otvorio se put uspostavi novog poretka na međunarodnoj razini.

Cilj rada je povijesno prikazati ključne događaje koji su kulminirali smanjenjem britanske dominacije na američkom kontinentu te stvaranjem neovisnih Sjedinjenih Američkih Država. U radu će biti obrađeni najbitniji događaji koji su doveli do osamostaljena S.A.D. kao i posljedice istoga.

1.2. Izvori i metode prikupljanja podataka

Kod izrade završnog rada provedeno je istraživanje pomoću sekundarnih izvora podataka vezanih uz američku povijest i američki rat za neovisnost. Pri izradi rada korištena je brojna stručna literatura do koje sam došao preko raznovrsnih baza podataka.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Rad je podijeljen na pet većih cjelina. U uvodnom dijelu opisani su svrha i cilj rada te metode prikupljanja podataka. Nakon toga su opisane političke okolnosti u svijetu prije proglašenja neovisnosti. U trećoj cjelini opisan je tijek rata. Zatim se pažnja dala na posljedice rata i okolnosti koje su nastupile nakon okončanja istog. U zaključku se dao kratki rezime rada i konačan sud o američkom ratu za neovisnost i njegovom utjecaju kako na američku tako i na svjetsku povijest.

2. PREDRATNO RAZDOBLJE

2.1. Političke okolnosti u svijetu prije proglašenja nezavisnosti

U 18. stoljeću dolazi do kolonijalne ekspanzije Francuske i Engleske.¹ Za vrijeme kada su Francuzi i Englezi tek počinjali uspostavljati svoje sjevernoameričke kolonije, Španjolci su u 16. stoljeću već bili zauzeli Floridu i područje današnjih saveznih država Novog Meksika i Arizone.² Stoljeće poslije, Španjolska je zauzela Teksas, a u 18. stoljeću je proširila svoje misije i utvrde na Kaliforniju.³

Francuska je do kraja 17. st. zagospodarila područjem Misissipija, taj prostor je nazvan Luisiana.⁴ U istom razdoblju engleski su se posjedi protezali uz najsjeverniji dio Kanade i bili ograničeni na usko područje uz atlantsku obalu.⁵

Englesko-francuski sukobi na američkom tlu u historiografiji su promatrani kao odraz europskih sukoba u 18. stoljeću.⁶ Naime, sukobi vodećih kolonijalnih sila odvijali su se u nekoliko faza: rat kralja Williama III. (1689.-1697.), rat kraljice Anne (1702.-1713.) i rat kralja Georgea II. (1744.–1748.)⁷ Svi ti sukobi nisu doveli do značajnih teritorijalnih promjena. Završna faza za svjetsku prevlast između Engleske i Francuske u 18. stoljeću bio je tzv. Sedmogodišnji rat koji je trajao od 1756. do 1763.⁸ U razdoblju od 1754. do 1760. dolazi do borbe za prevlast na američkom tlu između Engleske i Francuske.⁹ Taj isti rat, koji je započeo u Sjevernoj Americi, proširio se i na Europu.¹⁰

Sedmogodišnji rat, u američkoj povijesti poznatiji kao Francusko-indijanski rat svoju osobitu važnost ima u bitci za prevlast nad dolinom rijeke Ohio.¹¹ Sukob se

¹ Marušić 2012: 5.

² Marušić 2012: 6.

³ Marušić 2012: 7.

⁴ Marušić 2012: 6.

⁵ Marušić 2012: 6.

⁶ Marušić 2012: 5.

⁷ Bratulić, Erent-Sunko 2007: 28.

⁸ Bratulić, Erent-Sunko 2007: 28.

⁹ Greene, Pole 2000: 19.

¹⁰ Pederson 2010: 7.

¹¹ Pederson 2010: 7.

odvijao između američkih doseljenika na strani Ujedinjenog Kraljevstva i Francuske zajedno s američkim Indijancima.¹²

Dolina rijeke Ohio bila je za Francuze važna spona između Kanade, Louisiane i New Orleansa na jugu.¹³ Za britanske kolonije ovaj prostor bio je važan kao potvrda prava na prostor iza Alleghenya, kao budućih zapadnih granica kolonija.¹⁴ Francuzi, zajedno sa svojim indijanskim saveznicima, u prvim godinama rata imaju više uspjeha. Ovaj put, zajedno s engleskom plaćeničkom vojskom u borbama protiv Francuza i Indijanaca sudjeluje i veći broj kolonista – dobrovoljaca.¹⁵ Kako bi spriječio Francusku ekspanziju na području Ohio-a, Robert Dinwiddie je pozvao u Georga Washingtona.¹⁶ Ofenziva je uspješno prošla te je u konačnici rat okončao jačanjem položaja Engleza. Rat je donio značajne promjene u teritorijalnoj preraspodjeli. Engleska je pobjedom osvojila Kanadu i zemlje istočno od Mississippija te Floridu, Louisianu je preuzela Španjolska dok je Francuska izgubila dominaciju na američkom kontinentu.¹⁷

2.2. Demografska i ekonomska slika 13 kolonija prije početka rata.

Dok se u Europi vodi politika „ravnoteže snaga“ i traženja saveznika u nastojanju da se zadobije prednost, na izvaneuropskom prostoru vodi se borba za kolonijalnu prevlast.¹⁸ Kada je riječ o američkom tlu i sukobima engleskih i francuskih snaga, na početku 18. st. sukobi se vode na malom području u prvom redu zbog slabe naseljenosti Sjeverne Amerike, te kratke granice dodira.¹⁹ U početku svoje ekspanzije Engleska nije imala viziju stvaranja kolonijalnog carstva na američkom tlu.²⁰ Većinu od 13 novonastalih kolonija naselilo je stanovništvo Engleske, Škotske, Wales-a, Irske i dr.²¹

¹² Pederson 2010: 7.

¹³ Bratulić, Erent-Sunko 2007: 28.

¹⁴ Bratulić, Erent-Sunko 2007: 28.

¹⁵ Bratulić, Erent-Sunko 2007: 27.

¹⁶ Pederson, 2010: 24.

¹⁷ Bratulić, Erent-Sunko 2007: 28.

¹⁸ Marušić 2012.:5.

¹⁹ Marušić 2012: 5.

²⁰ Washburne 2006: 17.

²¹ Carson 1999: 6.

Nakon završetka Francusko-indijanskog rata, ustrojstvo vlasti je bilo podijeljeno u tri skupine. S obzirom na organizaciju izvršne vlasti kolonije su se dijelile na:

1. privatne (Maryland, Pennsylvania, Delaware)
2. krunske (Virginia, Massachusetts, New York, New Jersey, New Hampshire, Sjeverna i Južna Carolina, Georgia)
3. samoupravne (Connecticut, Rhode Island).²²

Ova podjela ima svoj temelj u ovlasti imenovanja guvernera kolonije. Iako je organizacija izvršne vlasti bila podijeljena, vlast je bila dvodomna. Izvršna vlast bila je u rukama guvernera, a zakonodavna vlast, koju je činio visoki sud, pripadala je skupštini kolonije.²³ Skupštine su bile dvodomne, donji dom su birali stanovnici kolonije, a članove je imenovao guverner.²⁴ Guverner je obnašao dvojaku ulogu s jedne strane bio kraljev zastupnik i predstavnik lokalne vlade.²⁵ Također je imao široke ovlasti: pravo imenovanja članova kolonijalnog vijeća „gornjeg“ doma skupštine, sazvati skupštinu te imenovati članove odbora za trgovinu.²⁶ Najviši sud kolonije činili su zajedno guverner i izabrano vijeće.²⁷ Ovakva organizacija vlasti u kolonijama napravljena je sa željom da se ojača položaj izvršne vlasti, guvernera i time osigura utjecaj matice na kolonije.²⁸

Gospodarstvo u kolonijama bilo je prilično razvijeno i neovisno.²⁹ Do 1775. godine, buduće Sjedinjene Američke Države su razvile gospodarstvo dvije petine veličine Ujedinjenog Kraljevstva.³⁰ Demografska slika u kolonijama bila je usko vezana s ekspanzijom gospodarstva. Osim visoke stope nataliteta, na demografsku sliku su utjecala brojna useljavanja mladih ljudi iz Velike Britanije i sjeverne Europe.³¹ Zbog

²² Bratulić, Erent-Sunko 2007: 29.

²³ Greene, Pole 2000:10.

²⁴ Bratulić, Erent-Sunko 2007:29.

²⁵ Greene, Pole 2000:10.

²⁶ Greene, Pole 2000:10.

²⁷ Bratulić, Erent-Sunko 2007:29.

²⁸ Bratulić, Erent-Sunko 2007:29.

²⁹ Greene, Pole 2000:52.

³⁰ Greene, Pole 2000:51.

³¹ Greene, Pole 2000:53.

visoke produktivnosti i potrebe za radnom snagom, na rast populacije utjecalo je useljavanje robova iz Afrike.³²

Uz razvijeno gospodarstvo, bilo je to društvo vjerske tolerancije i širokog prava glasa.³³ Dakako, to nije i opće pravo glasa pa tako uz robove pravo glasa nisu imale ni žene.³⁴

U kulturnom smislu kolonije ne zaostaju za stanjem u Europi. Sada već većina gradova ima školu, a osnivaju se, ili već funkcioniraju koledži: Harvard (od 1636.), William and Mary (1693.), College of New Jersey (poznat kasnije kao Princeton, 1746.), King's College (kasnije nazvan Columbia, 1754.), Akademija i koledž Philadelphije (koji je prerastao u University of Pennsylvania, 1755.).³⁵

Kolonije su imale manje poreze u odnosu na Ujedinjeno Kraljevstvo, ali je nakon Sedmogodišnjeg rata parlament podigao poreze.³⁶ Zbog podizanja poreza došlo je do pobuna, osobito od strane privatnika koji su zarađivali od trgovine, u međuvremenu su nagovorili ministra da spusti poreze, osim onog poreza vezanog za oporezivanje čaja- kao simbol britanske imperijalne moći nad kolonijama.³⁷

3. TIJEK RATA

Tenzije koje su započele u vrijeme Sedmogodišnjeg rata označile su početak revolucije, a prvi značajniji otpor dogodio se kada je uslijed golemih finansijskih gubitaka engleska uprava odlučila oporezivati svoje kolonije, čemu su se one odupirale i negodovala su zbog toga.³⁸ Upravo će takve represivne mjere u narednim godinama povećavati sve veći animozitet prema britanskoj upravi i sve veću želju za samostalnošću i neovisnošću, što će u konačnici rezultirati ratom.³⁹

U sljedećoj su tablici kronološki prikaz događaja koju su prethodili ratu za neovisnost:

³² Greene, Pole 2000:53.

³³ Bratulić, Erent-Sunko 2007:29.

³⁴ Bratulić, Erent-Sunko 2007:29.

³⁵ Bratulić, Erent-Sunko 2007:29.

³⁶ Greene, Pole 2000:57.

³⁷ Greene, Pole 2000:57.

³⁸ Grayson 2014:20.

³⁹ Conway 2013:9.

Godina	Britanski potezi	Američki potezi
1735		John Peter Zenger optužen je za klevetu i oslobođen
1764	Zakon o prihodima (šećer) – prihodna carina	James Otis mlađi napisao je <i>The Rights of the British Colonies</i>
1765	Zakon o smještaju britanske vojske. Zakon o biljezima	Djelovanje naroda. Osnovani Sinovi slobode. Sporazum o neuvoženju
1766	Opozvan je zakon o biljezima	Neuvoženje suspendirano
1767	Townshendova carina – na prihod od raznih proizvoda	Djelovanje naroda. Sporazumi o neuvoženju
1770	Opozvana Townsendova carina, osim one na čaj	Bostonski pokolj, suspendirano neuvoženje
1772		Organizirana tijela za korespondenciju, spaljen Gospee
1773	Zakon o čaju – daje tvrtki East India monopol na trgovinu čajem u kolonijama	Bostonska čajanka
1774	Nepodnošljivi zakoni: 1. zatvaranje bostonske luke 2. restrikcija samouprave u Massachusettsu 3. dopuštanje kraljevskim djelatnicima da im se sudi u Engleskoj 4. Dopuštanje kraljevskoj vojsci da zauzme privatne kuće za svoj smještaj.	Prvi kontinentalni kongres: 1. odbacuje Gallowayev plan unije 2. prihvaća Kontinentalno udruženje, osniva odbore za sigurnost radi provedbe zabrane trgovine s Engleskom 3. potiče Massachusetts na osnivanje revolucionarne vlade i pripremu oružane obrane

1775	Lexington-Concord – čarke između britanske vojske i civilne garde Massachusettsa	Odbori za sigurnost preuzimaju kontrolu Drugi kontinentalni kongres – Washington imenovan zapovjednikom kontinentalne vojske u Bostonu
1776		Objavljena knjiga Thomasa Painea <i>Common Sense</i>

Izvor: Sellers C., i dr., *Povijest Sjedinjenih Američkih država*. Zagreb:Barbat, 1996.⁴⁰

3.1. Prve pobune i nezadovoljstva

Do 1763. stanovnici kolonije imali su relativno pozitivne odnose s Ujedinjenim Kraljevstvom, na nadolazeći period pokazao je da su te veze davno pukle.⁴¹ Počela se je javljati sve veća privrženost društvu koje su stvorili, i iako su cijenili Britaniju imali su jaku želju za očuvanjem i autonomijom nad svojim američkim društvom. Upravo u trenutku kada su američki doseljenici počeli jačati svoj identitet, britanske su vlade odlučile stegnuti obruč i pooštriti labavo upravljanje.⁴² Dana 5. rujna 1774. godine održan je i „Prvi kontinentalni kongres“, na kojemu je sudjelovalo 56 izaslanika iz 13 kolonija, osim iz Georgie.⁴³ Donesena je odluka da će se odupirati plaćanju svih poreza, pa i pod cijenu primjene sile.⁴⁴

Ključan preokret i početkom revolucije uzima se tzv. „Bostonska čajanka“. U ljeto 1773. godine vodeća tvrtka u proizvodnji čaja „East India Company“ poslala je pošiljke u četiri glavne luke u kolonijama: Charlestown, Philadelphia, New York i

⁴⁰ Sellers 1996: 41.

⁴¹ Sellers 1996: 40.

⁴² Sellers 1996: 40.

⁴³ Sellers 1996: 40.

⁴⁴ Rocky 2015:167.

Boston.⁴⁵ Kako bi dokazali bojkot i nezadovoljstvo prema odluci o oporezivanju čaja, u Bostonu su 16. prosinca 1773. prevrnuli cijeli teret u more.⁴⁶

3.2. Ustrojstvo profesionalne vojske i službeni početak rata

Rat je službeno započeo 19. travnja 1775. bitkom kod Lexingtona i Concorda u Massachusettsu.⁴⁷ Britanski vojnici pod vodstvom generala Thomasa Gage proveli su opsadu nad američkim snagama na brdima oko Bostona.⁴⁸ Na početku rata Amerikanci nisu imali profesionalnu vojsku ni flotu.⁴⁹ Svaka se kolonija branila zajedno s lokalnom policijom.⁵⁰ Iako su britanski vojnici brojčano bili nadmoćniji, a američki kolonisti nisu imali profesionalnu vojsku, uspjeli su se oduprijeti Britancima.⁵¹ To je sukob između Britanaca i američkih provincija koji je obilježio početak američke revolucije.⁵² U svibnju 1775. godine došlo je do formacije jedinstvene vojske pod vodstvom Georgea Washingtona.⁵³ Mjesec dana kasnije, točnije 17. lipnja 1775. odvila se bitka kod Bunker Hilla u blizini Bostona.⁵⁴ Nakon poraza kod Lexingtona, Britance je pod vodstvom Gagea u Bostonu opkolila američka vojska. Iako je to tehnički bila pobjeda Engleza, zbog silnih gubitaka koje je pretrpjela njihova vojska, bio je to veliki udarac za Britance.⁵⁵

3.3. Donošenje Deklaracije o neovisnosti i uloga Georga Washingtona

Tijekom trajanja rata 4. srpnja 1776. godine donesena je Deklaracija neovisnosti i tim činom su Amerikanci proglasili svoju samostalnost od britanske

⁴⁵ Greene, Pole 2000:197.

⁴⁶ Greene, Pole 2000:197.

⁴⁷ Greene, Pole 2000:203.

⁴⁸ Bratulić, Erent-Sunko 2007:51.

⁴⁹ Deren Antoljak 1994:29.

⁵⁰ Deren Antoljak 1994:29.

⁵¹ Bratulić, Erent-Sunko 2007:51.

⁵² Bradford 2010:329.

⁵³ Deren Antoljak 1994:29.

⁵⁴ Greene, Pole 2000:289.

⁵⁵ Bradford 2010:24.

krune.⁵⁶Deklaraciju o nezavisnosti SAD-a sastavio je Thomas Jefferson, a svoj konačni oblik dobila je nakon redakture Johna Adamsa i Benjamina Franklina.⁵⁷Dva dana prije njezinog donošenja Kongres je već konstatirao činjenicu neovisnosti.⁵⁸Iako je rad na njoj započeo još 10. lipnja, dakle prije nego što je usvojena Leeova rezolucija o nezavisnosti, njezin prvenstveni cilj nije bio da formalno proglasi nezavisnost – ona je trebala svijetu (prvenstveno Francuskoj) objasniti razloge proglašenja nezavisnosti.⁵⁹

U Deklaraciji su na jasan način osnaženi osnovni idejno-teorijski temelji Lockeova učenja o prirodnom pravu čovjeka i zaštiti njegovih sloboda, kao i Rousseauova politička koncepcija društvenog ugovora. Njome je američki narod nastojao političkim i pravnim sredstvima osigurati ponajprije prava i slobodu građana.⁶⁰Richard Henry Lee iz Virgine 7. lipnja 1776. iznio je deklaraciju kojom se proglašava „...*ove Ujedinjene kolonije jesu, i to spravom, slobodne i neovisne zemlje...*“.⁶¹

Ulogu koju je George Washington imao u stvaranju američke nacije je neizbježna za ishod same revolucije. Iako je Washington na početku rata bio zapovjednik impozantne pojave i vladanja, ali relativno slaba ratna iskustva i vjerojatno nikakve vojno strateške genijalnosti.⁶² Ipak su njegova hrabrost i odvažnost držale njegovu vojsku netaknutom, a američki cilj živim.⁶³ U početku, kada je preuzeo vojsku, njegovi vojnici nisu imali čak niti odore, a kamo li privid jedinstvena zapovjedništva.⁶⁴ Nisu bili zainteresirani niti motivirani i samo su se željeli vratiti svojim obiteljima.⁶⁵ Uz pomoć stranih savjetnika poput grofa Casimira Pulaskog, baruna von Steubena i markiza de Lafayette izgradio je vojsku od oko 8 do 10 tisuća stalnih vojnika.⁶⁶ Nakon poraza bio je ključan za zadržavanje morala u novonastaloj američkoj vojsci. Osobitu

⁵⁶ Bratulić, Erent-Sunko 2007: 38.

⁵⁷ Cincotta 1997: 73.

⁵⁸ Bratulić, Erent-Sunko 2007: 38.

⁵⁹ Cincotta 1997: 73.

⁶⁰ Deren Antoljak 1994: 29.

⁶¹ Rocky 2015: 167.

⁶² Bratulić, Erent-Sunko 2007: 38.

⁶³ Sellers1996: 57 .

⁶⁴ Sellers1996: 57.

⁶⁵ Sellers1996: 57.

⁶⁶ Sellers1996: 57.

važnost dobio je kada je 25. prosinca 1776. godine uspješno prešao zaleđenu rijeku Delaware i nanio poraz Britancima kod Trentona.⁶⁷

3.4. Ključne bitke koje su obilježile Američku revoluciju

Nakon teških poraza i gubitaka New Yorka, kontinentalna vojska Georga Washingtona bila je u bijegu od Britanaca.⁶⁸ Kako bi se sačuvala vojska i nastavila pobuna protiv Britanaca, Washington se odlučio na rizičan pothvat. Naime, u zimu 1776. godine prešao je zajedno s vojskom zaleđenu rijeku Delaware iz New Jerseya u Pennsilvaniju.⁶⁹ Iako je Washington spasio vojsku, trebalo je vratiti moral vojsci te je odlučio napasti Trenton.⁷⁰ U prosincu, točnije 25. prosinca 1776. godine američki vojnici su neočekivano napali neoprezne njemačke plaćenike.⁷¹ Plaćeničke trupe nisu očekivale napad na sam Božić, uhvaćeni su potpuno nespreni te su doživjeli katastrofalni poraz u kojoj im je ubijeno i zarobljeno 1000 vojnika.⁷² Nakon Trentona Washington je požurio u Pinceton gdje je uništio garizon, a zatim je potražio zimsko utočište u planinama iznad Morristowna.⁷³

U prosincu 1777. Britanci su zauzeli Philadelphiu, a Washington se sa svojih 11 000 vojnika morao povući se i utaboriti u Valley Forgeu, platou koji se nalazio 20 kilometara od Philadelphie.⁷⁴ Washingtonove snage su se našle u teškom položaju prije samog vrhunca nadolazeće zime, nedostajalo im svih vrsta potrepština (hrana, odjeća, pokrivači, cipele itd.).⁷⁵ Stvari su im dodatno otežale trupe Gallowayevih rojalista koje su presijecale pošiljke pomoći za Valley Forge.⁷⁶ Dva mlađa generala u Washingtonovoj vojsci Nathanael Greene i Anthony Wayne dobila su važan, ali za njih ponižavajući zadatak, morali su pretraživati područje oko Valley Forgea u potrazi za

⁶⁷ Greene, Pole 2000: 290.

⁶⁸ Bradford 2010: 329.

⁶⁹ Bradford, 2010: 331.

⁷⁰ Bradford 2010: 329.

⁷¹ Greene, Pole 2000: 292.

⁷² Greene, Pole 2000: 292.

⁷³ Greene, Pole 2000: 292.

⁷⁴ *George Washington's Mount Vernon* [<https://www.mountvernon.org>] 14. rujan 2018.

⁷⁵ *George Washington's Mount Vernon* [<https://www.mountvernon.org>] 14. rujan 2018.

⁷⁶ Green, Pole 2000: 240.

bilo kakvim vrstama namirnica koje bi im pomogle da prežive zimu.⁷⁷ Kroz idućih nekoliko mjeseci skupina europskih vojnih zapovjednika pod vodstvom Friedricha Wilhema Von Steubena provodila je temeljite vojne obuke i standardizirala način obuke te znatno unaprijedila borbene sposobnosti Washingtonovih trupa.⁷⁸ Iako je u početku zbog tog čina bio osporavan, Washington je utaborenjem u Valley Forge omogućio svojim trupama da prežive zimu i da se spase.⁷⁹ U rano proljeće situacija u kampu bila se znatno poboljšala. Napokon 19. lipnja 1778. kontinentalna vojska, dodatno istrenirana i odlučnija, napušta Valley Forge.⁸⁰

Sljedeća bitka koja je bila prekretnica za Britance bila je bitka kod Saratoge. Britanci na čelu s generalom Burgoyne pokušali su prodrijeti iz Kanade preko doline Hudson sve do New Yorka, ali u tome su ih zaustavili Amerikanci.⁸¹ Taj događaj je bio presudan jer su se američkim rodoljubima pridružili Francuzi, koje su Britanci prije desetak godina potisnuli sa sjevernoameričkog kontinenta.⁸²

Konačnu pobjedu Washington je donio 1781. godine uspješnom opsadom Yorktowna.⁸³ Francusko uključivanje u rat donosi nove probleme Engleskoj na američkom kopnu i oslabljuje utjecaj Britanaca.

3.5 Kraj rata

Početak rujna, francuska mornarica porazila je britansku u bitci za Chesapeake sprječavajući dolazak britanskih namirnica Lordu Cornwallisu.⁸⁴ Nakon te bitke Washington je shvatio da ima priliku poraziti Cornwallisa, te je žurno povukao svoje trupe iz New Yorka kako bi ih spojio s Francuzima.⁸⁵

⁷⁷ *George Washington's Mount Vernon* [<https://www.mountvernon.org>] 14. rujan 2018.

⁷⁸ Green, Pole 2000: 296.

⁷⁹ *George Washington's Mount Vernon* [<https://www.mountvernon.org>] 14. rujan 2018.

⁸⁰ *George Washington's Mount Vernon* [<https://www.mountvernon.org>] 14. rujan 2018

⁸¹ Bradford 2010:27.

⁸² Bradford 2010:296.

⁸³ Bradford 2010:33.

⁸⁴ Sellers 1996:57.

⁸⁵ Sellers 1996:57.

Francusko-američka vojska brojala je oko 17 000 ljudi koji su se odlučili na opsadu Yorktowna.⁸⁶ Cornwallisov položaj je bio neodrživ i odlučuje se zajedno sa svojom vojskom predati Amerikancima 19. listopada 1781⁸⁷. Cornwallisova je predaja konačno uvjerala britansku vladu da je za daljnje nastojanje da pokori Amerikance preteško i preskupo.⁸⁸ Predaja Britanaca kod Yorktowna nije označavala kraj rata zato što su Britanci imali još 30 000 ljudi u Sjevernoj Americi i još uvijek imali okupiran New York, Charleston i Savanu.⁸⁹ Obje strane su nastavile planirati nadolazeće operacije te nastavile se boriti na zapadu, jugu i moru. U Londonu politička podrška ratu je porasla nakon Yorktowna zato što su Britanci željeli osvetu, te je predsjednik vlade morao dati ostavku.⁹⁰ U travnju 1782. britanski parlament je odobrio kraj rata u Americi.⁹¹ U Parizu 1783. započeli su mirovni pregovori između Velike Britanije i SAD-a. Američku su stranu zastupali Benjamin Franklin, John Adams i John Jay.⁹²

Kongres je odobrio konačni sporazum, a velika Britanija i njezine bivše kolonije potpisale su ga 3. rujna 1783.⁹³ U ime poražene Velike Britanije mir je potpisao David Hartley, kao "opunomoćeni ministar Njegovog Britanskog Veličanstva".⁹⁴

Pariškim se mirovnim sporazumom priznala nezavisnost, sloboda i suverenitet bivših kolonija, sada država, kojima je Ujedinjeno Kraljevstvo zajamčilo teritorij zapadno do rijeke Mississippi, sjeverno do Kanade i južno do Floride, koja je vraćena Španjolskoj.⁹⁵ Zadnje britanske trupe su napustile New York 25. studenog 1783. godine.⁹⁶

⁸⁶ Sellers 1996: 57.

⁸⁷ Sellers 1996: 57.

⁸⁸ Sellers 1996: 58.

⁸⁹ Sellers 1996: 57.

⁹⁰ Sellers 1996: 57.

⁹¹ Sellers 1996: 57.

⁹² Cincotta 1997: 71.

⁹³ Cincotta 1997: 71.

⁹⁴ *National Archives* [<https://www.archives.gov/>] 14. rujna 2018.

⁹⁵ Cincotta 1997: 78.

⁹⁶ Sellers 1996: 57.

4. OKOLNOSTI U SAD-U NAKON RATA I PRIZNANJA

George Washington je u razdoblju između Pariškog sporazuma i sastavljanja Ustava napisao da su države bile ujedinjene jedino „*pregrštom pijeska*“.⁹⁷

Zbog nesuglasice Marylanda i Virginije oko plovidbe rijekom Potomac 1786. godine je u Annapolisu sazvana konkurencija pet zemalja.⁹⁸ Alexander Hamilton uvjerio je svoje kolege da trgovina previše povezana s drugim političkim i gospodarskim pitanjima te da je situacija preozbiljna da bi je rješavalo ovakvo tijelo s nedovoljno zastupnika.⁹⁹ On je zastupao ideju da se zastupnici svih država sastanu sljedećeg proljeća u Philadelphiji.¹⁰⁰ Tijekom sljedeće jeseni i zime održani su izbori za predstavnike u svim državama osim Rhode Islanda.¹⁰¹

Od 25. svibnja 1787. do 17. rujna 1787. pedeset pet delegata iz dvanaest saveznih država sudjeluje u sastavljanju Ustava koji će postati najstariji ustav na svijetu.¹⁰² Sastali su se na Saveznoj ustavnoj konvenciji u Philadelphiji u znamenitoj zgradi State Housea. Za predsjednika tijela izabran je predstavnik Virginije George Washington.¹⁰³ Konvencija je odlučila da će Ustav stupiti na snagu ako ga ratificiraju konvencije devet od trinaest država.¹⁰⁴ Do lipnja 1788. godine Ustav je ratificiralo potrebnih devet država, ali to nisu učinile velike države Virginia i New York.¹⁰⁵ Većina je smatrala da se bez podrške tih dviju država, Ustav nikada neće poštivati.¹⁰⁶ Kada je konačno 26. srpnja 1788. New York ratificirao Ustav, isti je i službeno prihvaćen.¹⁰⁷ Ratifikacija je uspostavila okvire federalne vlade te je time završeno revolucionarno razdoblje.¹⁰⁸ Ustav je S.A.D. omogućio je zajedničko tržište, učinkovitu nacionalnu

⁹⁷Cincotta 1997: 87.

⁹⁸ Cincotta 1997: 87.

⁹⁹ Cincotta 1997: 87.

¹⁰⁰ Cincotta 1997: 87.

¹⁰¹ Cincotta 1997: 87.

¹⁰² Greene, Pole 2000:489.

¹⁰³ Cincotta 1997: 88.

¹⁰⁴ Cincotta 1997: 93.

¹⁰⁵ Cincotta 1997: 93.

¹⁰⁶ Cincotta 1997: 93.

¹⁰⁷ Greene, Pole 2000: 501.

¹⁰⁸ Greene, Pole 2000: 511.

vladu, reprezentativnu demokraciju te ustav koji ograničava apsolutnu vlast pojedine savezne države ili središnje vlasti.¹⁰⁹

5. ZAKLJUČAK

Američki rat za neovisnost je odgovor protiv kolonijalnog izrabljivanja od strane Britanaca. Omogućio je stvaranje velike nacije i predstavlja stvaranje nove države.

Temelji borbe za neovisnost, Deklaracija o neovisnosti i Povelja slobode, utrli su put najmoćnijoj naciji na svijetu. Donošenjem ta dva dokumenata uveli su nove standarde za organizaciju društva i uspostavljanje novih moralnih i etičnih kodeksa svakog građanina. Podizanje same revolucije, a pogotovo pobjeda nad britanskim imperijem i donošenjem prvog ustava na svijetu je bila uzor mnogim revolucionarnim pokretima diljem Europe. Iako je rat završen, S.A.D. je mlada država i trebat će proći još samo kratak period do konsolidacije državne federativne organizacije.

*„Stablo slobode mora biti osvježena s vremena na vrijeme s krvlju domoljuba i patriota!“*¹¹⁰Ova izjava Thomasa Jeffersona obilježila je daljnji razvoj Sjedinjenih Američkih Država kroz teritorijalno širenje i osnaženje. Kao samostalna i međunarodno priznata država našla se u vrlo zavidnom položaju, kako geografskom tako i političkom. Bez pravih neprijatelja na kontinentu i s neograničenom količinom prirodnih dobara započet će sa stogodišnjim procesom profiliranja u najveću svjetsku silu.

„Nova“ američka nacija kroz borbu za vlastitu neovisnost promijenila je filozofiju i karakter ljudi, ne samo u Americi već i globalno. Time je postavila nove univerzalne vrijednosti za koje se manje više uspješno i danas borimo.

¹⁰⁹ Greene, Pole 2000:499.

¹¹⁰ Jefferson 1994.

POPIS LITERATURE

1. Bradford, J. C. (2010). *A companion to a military american history*. Oxford.
2. Bratulić, V. & Erent-Sunko, Z, (2007). Događaji i okolnosti koje su prethodile donošenju Ustava Sjedinjenih Američkih Država, *Pravnik – časopis za pravna i društvena pitanja* vol. 41 no. 85: 27-46.
3. Carson, M. K. (1999). *Colonial America*. New York.
4. Cincotta, H. (1997). *Američka povijest*. Zagreb.
5. Conway, S. (2013). *A Short History of the American Revolutionary War*. London.
6. Deren, Antoljak Š. (1994). Thomas Jefferson i temelji američke vladavine, *Politička misao* vol. XXXI no. 2: 27-44.
7. *George Washington's Mount Vernon* [<https://www.mountvernon.org>] 14. rujan 2018.
8. Grayson, R. (2014). *Revolutionary War*. Minnesota.
9. Green, J. P. & Pole, J. R (2000) *A companion to the american revolution*. Massachusetts.
10. Jefferson, T. (1994). Izbor iz autobiografije i pisama, *Politička misao – časopis za politologiju* vol. 31 no. 2: 97-142.
11. Marušić, D. (2012). Englesko-Francuski sukob u Americi tijekom sedmogodišnjeg rata, *Povijesni zbornik*, Split: 5-17
12. *National Archives National Archives* [<https://www.archives.gov/>] 14. rujan 2018.
13. Pederson, E. C. (2010). *The french and indian war*. Minnesota.
14. Pejić, L. (2012). Američka revolucija, *Essehist- časopis studenata povijesti i drugih društveno- humanističkih znanosti* vol. 3 no. 3: 27-31
15. Rocky, M. M. (2014). *The Rise and Fall of the American Empire: A Re- Interpretation of History*. Canada.
16. Sellers, C. (1996). *Povijest Sjedinjenih Američkih država*. Zagreb.
17. Smith-Llera, D. (2015). *The Revolutionary War: A Chronology of America's Fight for Independence*. Boston.

18. Stark Draper, A. (2001). *The Start of the American Revolutionary War: Paul Revere Rides at Midnight*. New York.
19. Washburne, A. G. (2006). *Imperial Control of the Administration of Justice in the Thirteen American Colonies*. New Jersey.